

**Sprawozdanie z realizacji
Programu Przeciwdziałania Narkomanii
dla Miasta Wałbrzycha
na lata 2016- 2020**

Wałbrzych, luty 2021

Wprowadzenie

W odróżnieniu od spożywania alkoholu, gdzie mamy do czynienia z normami ryzykownego picia oraz miejscowym przyzwoleniem społecznym, w przypadku zażywania narkotyków nie możemy mówić o jakichkolwiek bezpiecznych granicach kontaktu z tą grupą używek.

Narkotyki są przede wszystkim prawnie zakazane, przez co nawet jednorazowy kontakt/nabycie stanowi ryzyko a oprócz tego ogromna większość tych środków psychoaktywnych charakteryzuje się znaczną nieprzewidywalnością skutków zażycia – w przypadku wielu rodzajów narkotyków nawet jedno zażycie może skutkować nieodwracalnymi szkodami zdrowotnymi lub nawet śmiercią. Problem ten jest problemem stale ewoluującym, głównie poprzez coraz to nowe rodzaje narkotyków oraz próby (niestety często skuteczne) obejścia przez producentów funkcjonujących norm prawnych. Tego typu negatywnie rozumiany „postęp” w tej dziedzinie wydaje się powoli przekładać ciężar walki z tym szkodliwym zjawiskiem z ustawodawstwa i ścigania prawnego na skuteczną profilaktykę kształtującą negatywny stosunek do narkotyków.

Profilaktyka zażywania narkotyków według specjalistów leczenia uzależnień oparta powinna być na dwóch kluczowych grupach oddziaływań: dążeniu do ograniczenia popytu na te niezmiernie groźne środki psychoaktywne oraz szerokiej edukacji na temat możliwych form pomocy osobom, które weszły już w kontakt z narkotykami. W przypadku pierwszej z wymienionych grup oddziaływań, atrakcyjne formy profilaktyki (kampanie medialne, pogadanki i warsztaty) powinny zostać ukierunkowane na budowanie negatywnego obrazu narkotyków i potencjalnych skutków ich zażywania lecz również, a może i przede wszystkim, na promowanie alternatywnych, pozytywnych sposobów spędzania wolnego czasu, realizacji swoich pasji oraz efektywnych technik radzenia sobie z trudnymi emocjami – badania wykazują, że głównymi powodami sięgania po narkotyki jest właśnie nieumiejętność zarządzania emocjami powstałymi w skutek problemów oraz chęć atrakcyjnego spożytkowania wolnego czasu.

Drugą ze wspomnianych grup oddziaływań jest edukacja na temat możliwych form pomocy osobom, które mają już za sobą kontakt z narkotykami, zarówno jeśli chodzi o nieregularne, okazjonalne zażycia jak i funkcjonujące uzależnienie. Jest to niezbędne aby zatrzymać proces formowania się uzależnienia przed jego rozpoczęciem lub zanim zdoła wyrządzić więcej szkód w funkcjonowaniu życiowym danej jednostki. Profilaktyka w tym przypadku realizowana jest poprzez działanie różnego rodzaju grup pomocowych czy formy wsparcia indywidualnego, takiego jak praca Punktów Konsultacyjnych.

Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Wałbrzycha na lata 2016–2020 został przyjęty uchwałą Nr XVI/233/15 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 29 grudnia 2015 r. W ramach realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii w 2020 roku prowadzono:

- **Punkt Konsultacyjny dla rodziców dzieci sięgających po substancje psychoaktywne oraz osób z problemem uzależnienia od narkotyków**

W ramach pracy Punktu Konsultacyjnego prowadzone jest poradnictwo, konsultacje odnośnie:

- profilaktyki i uzależnienia od środków psychoaktywnych.
- zasad postępowania, w sytuacji istnienia zagrożenia uzależnieniem,
- diagnozy stopnia zaawansowania w uzależnieniu (i ewentualne zalecenia do skorzystania z ośrodków detoksykacyjnych lub leczniczych),
- informacji na temat testów na obecność narkotyków (w miarę potrzeby i posiadania testów są udostępniane nieodpłatnie – uwaga, testy nie są wykonywane na miejscu, w punkcie) i innych sposobów wykrywania narkotyków w organizmie,
- informacji o ośrodkach profilaktycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych zajmujących się uzależnieniem od narkotyków,
- kierowaniem do w/w ośrodków,
- motywowaniem do utrzymywania abstynencji i podjęcia terapii uzależnień.

Osoby, które zgłaszały się do specjalistów to w głównej mierze:

- osoby dorosłe, uzależnione od narkotyków, osoby w trzeciej fazie uzależnienia, które kierowane były na detoks i do leczenia,
- obydwój rodzice młodzieży i młodych dorosłych eksperymentujących i uzależnionych,
- rodziny z problemem uzależnień, w których dzieci nadużywają narkotyków,
- pojedynczy rodzice (głównie matki) z dzieckiem z problemem uzależnienia od narkotyków (będący w pierwszej i drugiej fazie uzależnienia),
- osoby poszukujące informacji o ośrodkach,
- osoby z zaburzeniami psychotycznymi, które skierowano do specjalistów.

Z poradnictwa skorzystało łącznie 21 osób, którym terapeuta uzależnień udzielił łącznie 54 porady.

Z pomocy finansowej Ośrodka korzysta 4127 rodzin (7998 osób), korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 34 rodzinach występuje problem narkotykowy, który ma 49 osób.

Działania profilaktyczne:

✓ *Profilaktyka uzależnień – warsztaty edukacyjne dla uczniów*

Celem warsztatów była edukacja z zakresu profilaktyki uniwersalnej dotycząca zagrożeń związanych z uzależnieniem. Uczniowie uświadamiani byli, czym są narkotyki i jak wpływają na zachowania ludzi, informowani o zagrożeniach dla zdrowia i życia związanych z zażywaniem narkotyków, uświadomienie przyczyn sięgania po narkotyki.

W warsztatach wzięło udział łącznie 207 uczniów

✓ *Wykład informacyjny dla rodziców związany uzależnieniami.*

Pogadanka skierowana do rodziców uczniów, ma na celu uwrażliwienie na zjawisko uzależnień wśród młodzieży wraz ze szczegółowymi danymi odnoszącymi się do konkretnych używek. Celem spotkań edukacyjnych z rodzicami było przedstawienie wskazówek umożliwiających zachowanie skuteczności wychowawczej w postępowaniu z dorastającym dzieckiem, udzielenie pomocy w adekwatnej reakcji na eksperymentowanie dziecka z lekami i narkotykami. Wywiadówka prowadzona przy użyciu autorskiej prezentacji wykonanej na potrzeby w/w zadania z użyciem walizki z atrapami narkotyków, dopalaczy i akcesoriów.

W wywiadówce profilaktycznej wzięło udział 19 rodziców.

✓ *„Kampania Ławkowa“*

Celem kampanii było zwiększenie świadomości na temat problemu uzależnień. Zawieszane na ławkach hasła o tematyce uzależnień miały zwrócić uwagę mieszkańców Wałbrzycha na społeczne, rodzinne, psychologiczne konsekwencje związane z występowaniem problemu. Hasła miały na celu okazanie sprzeciwu wobec nadużywania alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych przez rodziców i opiekunów małoletnich dzieci ponadto miały nakłonić do refleksji oraz zaprosić/nakłonić do skorzystania z oferty Działu Profilaktyki. Działania podejmowane są w ramach kampanii (po wcześniejszym powiadomieniu i otrzymaniu zgody ZDiKUM, Wydziału Infrastruktury i Straży Miejskiej).

W omawianym okresie sprawozdawczym Dział Profilaktyki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczył w pikniku Radia ZET, podczas którego realizował działania profilaktyki środowiskowej: prowadził pogadanki z dorosłymi, przeprowadzał konkursy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży, w których otrzymać można było gadżety promujące

dział: smycze, długopisy, torby płócienne, kubki, bransoletki, przypinki „Narkotyki na śmietniki”. We wszystkich wydarzeniach udostępniane były materiały informacyjne na temat

działu i innych instytucji na terenie Wałbrzycha świadczących pomoc oraz materiały edukacyjne (ulotki, broszury, plakaty).

Z uwagi na czas pandemii nie udało się zrealizować dwóch konkursów profilaktycznych: konkursu „Nie piję, nie biorę, nie palę” na małe formy teatralne, w którym, poprzez przedstawienie sceniczne, uczniowie wałbrzyskich szkół pokazują wpływ uzależnień na życie człowieka oraz propagują zdrowy styl życia wolny od nałogów oraz konkursu „Uzależnieni od życia”. Zadania realizowane przez dział z zakresu przeciwdziałania narkomanii odbywały się poprzez kolportaż ulotek, umieszczanie informacji o charakterze edukacyjnym na stronie internetowej Ośrodka, pisanie artykułów i publikowanie ich w lokalnej prasie, jako element kampanii „Bezpieczna kwarantanna.” Pracownicy przede wszystkim udzielali wsparcia online i telefonicznie z osobami, które mierzą się z problemem uzależnień, motywowali do utrzymania trzeźwości, pomagali ustalić termin na oddziale detoksykacji i w Ośrodku Leczenia Uzależnień. Wspierali również osoby współzamieszkujące z osobami z problemem uzależnień. Informacje o możliwości skorzystania ze wsparcia terapeutów działu były wysyłane do wszystkich wałbrzyskich szkół.